

90 ára føðingardagsheilsan til pápabeiggja mín Einar Joensen í Oyndarfirði

Góði Einar

Hjartaliga til lukku á 90 ára degnum, sum er 4. november 2016.

Einar er nr. 5 av einum systk-inaflokki upp á átta hjá Gutta.

Foreldrini vóru Jacobina og Hans Martin. Eldstur var Meinhard f. 1916, John f. 1918, Sigurd, pápi mín, f. 1920, Ella fastur f. 1922, Jákup Kristoffur f. 1924, Einar f. 1926 – Elibert f. 1930 og Jákup Martin f. 1934.

Longu í 1945 mistu teir systrina Ellu, bara 23 ára gamla. Hetta var teimum ein sera stórur missur.

Í Oyndarfirði verða teir allir róptir »Gutta beiggjarnir«, og tykkara partur liggur ikki eftir, tá ið kemur til arbeiðið, innløgumenn sum fáir, raskir og sterkir. Hvør minnst ikki »Guttabátin« sum fiskaði so avbera væl?

Jú, vit yngru hava nógv at liva upp til.

Einar vaks upp sum aðrir smådreingir í Oyndarfirði. Nær við sjógvin og áanna, so tað man hava verið nógvir karmar hjá Gutta tá í tíðini.

Sum vaksín fór Einar sum hinir eldru beiggjarnir til skips.

Eg minnst best sum barn, Einar sigla sum kokkur við »Columbus«.

Og ordiligari, reinførari og pertenligari kokk man neyvan finnst!

Einar er framúr ordiligur, røkinmaður, djóravinur, barnavinur, sosisalur, lættsintur, gott fólkatekki og sera blíður.

Einar giftist við Elionoru, Nora í 1949. Nora var ættað úr Syðrugøtu, men hevði røtur úr Oyndarfirði. Mamman Regina var úr Oyndarfirði og pápin Benadikt úr Syðrugøtu.

Saman fingi tey 5 børn. 2 dreingir og 3 gentir. Elibert f.

1949, Rannvá f. 1951, Karla f. 1952, Kristian Martin f. 1958 og Erna f. 1962.

Men lagnan hevur verið hørð. Longu í 1986 mistu tey Ernu bert 23 ára gamla, hetta tók teimum øllum sera dikt.

Einar eigur nú eisini nógv abbaðørn og langabbaðørn. Tá ið Nora bleiv sjúk og ikki kundi vera heima meira, kom hon at búgva á Ellis- & Røktarheimið í Runavík.

Einar var so nógv um hana, sum hann kundi. Hann koyrði út so gott sum hvønn dag. Trúgvur sum hann er, líka til Nora doyði.

Síðani tá hevur hann verið einsamallur í húsi, og hann heldur húsið so fyrimyndarliga væl. Hugnaligt er at koma inn á golvið hjá honum. Men tað er tíverri alt ov sjáldan.

Aftur í ár var lagnan teimum so hørð, tá ið Rannvá doyði 2. mai, bert 65 ára gomul. Ja, Einar veit hvat sorg er.

Men hansara lætta og blíða lindi bjargar honum.

Nú eyguni eru farin at bila, er tað sjálvsagt ein stór forðing hjá

honum, ikki at kunna koyra bil og sleppa av bygdini sjálvur.

Eg eri mest javngomul við Karlu, og kom tí at spæla mest við hana. Sigast skal, at ikki var tað keðiligt. Mangar stuttligar løtur hava vit báðar havt saman við hinum vinkonunum í Oyndarfirði.

Jú, barnaárin og ungdomsárin í Oyndarfirði vóru góð. Tað var lív í bygdini í 60'unum og 70'unum, men stóra broytingin var í 1968 tá vegurin kom.

Takk skulu tit, ið eldri eru hava, at tit høvdu so gott tol við okkum.

Nú maður mín og eg tíverri ikki vera heima hendan stóra dag, sum vit gott kundu hugsað okkum, fara vit at ynskja tykkum øllum ein góðan og minnisríkan dag. Og takk fyri Einar, tín fitta, blíða og vinarliga máta at vera uppá.

Vit ynskja at Harrin má geva tær eitt blítt lívskvøld Hjartaliga til lukku

Magna

KOMMUNUVALIÐ

Bústaðarmøgu-leikar til eldri

Bjørghild Djurhuus

Forkvinna í trivnaðarnevnd

Tórshavnar býráðs

Tá eldraðkið varð lagt til kommunurnar at umsita, settu vit í Tórshavnar býráð okkum fyri at fjøltáttað bústaðarmøguleikarnar til tey eldru.

Fólk ynskja at búgva sum longst í egnum heimið, og tað skulu tey fáa loyvi til, eisini sum hjún. Hetta er ikki altíð møguligt á einum røktarheimi og tað í sær sjálvum er ein stór sorg, hetta at noyðast búgva hvør sær á ellisárum.

Eisini skal havast í huga, at øllum tørvar ikki eitt røktarheimspláss, men heldur eina hóskeiliga eldra-vinarliga íbúð, har heimatænasta eisini er ein partur av tilboðnum.

Vit mugu ásanna, at vit komandi árin eisini noyðast at byggja nýggj røktarheimspláss, tí talið av eldri veksur alsamt. Væl vitandi, at kommunan einsamøll ikki megnar at bera allan iløgutørvin, bæði at byggja røktarheim og stórt tal av eldraíbúðum til røktarkrevjandi.

Tórshavnar Kommuna hevur raðfest og sett hol á hesa avbjóðing. Á býráðsfundi fyrr í ár, var samtykt, at greina tørvin á nýggjum røktarheimsplássum komandi árin og hugsað alternativt, við íbúðum til røktarkrevjandi og íbúðardeplar. Hetta arbeiði er gjørt, og tørvurin lýstur.

Partur av hesi verkætlan var eisini, at fáa lýst skipanir innan hetta økið í Norðurlondum og at finna fram til, hvønn leiklut kommunan skal hava. Serliga verður hugsað um samstarvsmøguleikar við onnur, Bústaðir ella aðrar íleggjarar. Eisini verður hugt eftir lógarverkinum, hvørjar avbjóðingar eru á økinum.

Vit vita, at aðrastaðni eru ofta eftirlønargrunnar hjá lön-takarafeløgum virkin á íbúðar-marknaðinum, har tey eru við til at veita hóskeandi bústaðarmøguleikar til eftirløntar limir, og kommunan veitir røktina til teirra, sum tørva røkt. Ein slík loysn átti at borið til í Føroyum eisini.

Vit, í Tórshavnar Kommunu, hava sett okkum fyri, at gera eitt haldgott grundarlag fyri teimum stóru iløgum, ið liggja fyri framman á eldraðkinum. Hetta tekur tíð, tað vita vit.

Eg meti, vit í næstum eru betur før fyri, við vitan og veruligum uppskotum, at veita eina góða tænastru til aldrandi borgaran í Tórshavnar Kommunu.

Tórshavnar Kommuna hevur í løtuni tvey grundstykki á Óðins-hædd, har ætlanin er at Bústaðir skal byggja vanligar íbúðir og hóskeandi eldraíbúðir, og siggi eg fram til hendan bústaðarmøguleika til okkara eldru borgarar. Hetta eru raðfestingar eg alsamt vil stríðast fyri, um eg verði afturvald í býráðið 8. november.

VIÐMERKING

Demens í Føroyum

Heri Mohr

Í gjárkvøldið prátaðu trý fólk í okkara sjónvarpi um demenssjúku, sum líðandi kann gera vart við seg næstan uttan mun til aldur.

Sum frá leið, gjørdist tað drúgva prátið meira og meira løgið og ókiljandi og óhugnaligt og kensluleyst.

Vit, ið lurtaðu, hugsadu bilsin: words, words, words!

Í framkomnum londum verður alt gjørt fyri at upplýsa og hjálpa, har demens er farið at pikka upp á dyrnar.

Fyri fáum árum síðani tóku nøkur fólk í Havn lógvatak saman og stovnaðu Alzheimerfelagið. Tey gingu húsagongd fyri at útvega neyðugan pening. Tað hilnaðist væl. Fyri einari tíð síðani legði ein einsamallur maður í Klaksvík rygg til tiltak, sum útvegaði Alzheimerfelagnum so mikið av peningi, at felagið nú hevur sett lønt starvsfólk til neyðugt arbeiði í nakrar mánaðir. Um felagið skal yvirliva.

Slíkt fjálgar.

Sum kunnugt verður okkara Heilsu- og almannaverk í stóran mun figgjað úr ríkiskassanum við donskum/føroyskum lógum. Í onkrum føri 100% og øðrum 50% alt eftir, hvussu fólkatingið og lögtingið hava lóggivið.

Viðvíkjandi demenssjúkum stendur Heilsustjórnin (Sundhedsstyrelsen) í Keyppmannahavn fyri útbúgving og góðskukunnleika av: heilsu- og lívsstili, læru um farmakoterapi, útbúgving í ráðlegging v.m.

Prátið í sjónvarpinum í gjár-

kvøldið avdúkaði, at Florence-Nightengale-virksemi ongan góðan hevur á tí politiska økinum í Føroyum, tá ið demenssjúka pikkar upp á dyrnar. Hetta var óhugnin í prátinum í gjárkvøldið.

Til okkara høga lögting:

Játtið neyðugan pening til útbúgving av trimum skikkaðum heilsufrøðingum á demensøkinum við vegleiðing frá Heilsustjórnini (Sundhedsstyrelsen) í Keyppmannahavn.

Tá ið hendan útbúgvingin er liðug, verða hesi trý, nú við ser-

útbúgving í demenssjúkum, sett í stórv í okkara heilsuverki við serstøkum reglugerðum.

Tá kann eisini Alzheimerfelagið virka í tryggari legu, sum tað hevur uppið.

Tryggjleiki á heilsuøkinum fram um alt.

Hetta hevur skund. Best hevði tað verið, um lögtingið kundi avgreitt hetta við 1.-2. og 3. viðgerð so at siga í einum.

2. november 2016